Adel ohne Grenzen? // Szlachta bez granic? (Warschau, 26-27 Mar 20)

Deutsches Historisches Institut, Warschau, 26.–27.03.2020

Rahul Kulka, Harvard University

Adel ohne Grenzen? Identitäten und Repräsentation zwischen Königlichem Preußen und Herzogtum Preußen //
Szlachta bez granic? Tożsamości i reprezentacje w Prusach Królewskich i Książęcych

In dem Workshop werden vor allem kunsthistorische Fragen zum Adel in den beiden Teilen Preußens und dessen künstlerischen Repräsentationen, den Visualisierungen und dem materiellen Ausdruck von regionalen oder überregionalen Identifikationen und Loyalitäten zu den Höfen diskutiert. Außerdem interessiert die künstlerisch-architektonische Prägung seiner Handlungsräume.
Im Zentrum der Betrachtung stehen die Entwicklungen nach dem Zweiten Frieden von Thorn 1466, insbesondere im Zeitraum von der Schaffung des Herzogtums Preußen (1525) über die Lubliner Union (1569) bis zu den Teilungen Polen-Litauens 1772/1793/1795.

Podczas warsztatów będziemy omawiać przede wszystkim zagadnienia z zakresu historii sztuki odnoszące się do szlachty w dwóch częściach Prus. Będą nas interesować szlacheckie reprezentacje artystyczne, wizualizacje i sposoby materialnego wyrażania regionalnych lub ponadregionalnych tożsamości oraz lojalności wobec dworów. Ponadto zastanowimy się nad tym, w jaki sposób szlachta kształtowała swoją przestrzeń pod względem artystyczno-architektonicznym.
Analizą obejmiemy okres od II pokoju toruńskiego 1466 r., szczególnie w okresie od utworzenia Księstwa Pruskiego (1525) poprzez Unię Lubelską (1569) do rozbiorów Rzeczypospolitej 1772/1793/1795.

PROGRAMM / PROGRAM

Donnerstag / Czwartek, 26.3.2020

17:00 Ankunft der Teilnehmerinnen und Teilnehmer / Rejestracja uczestniczek i uczestników

17:15 Begrüßung und Einführung / Powitanie i wprowadzenie
Sabine Jagodzinski (Warszawa), Rahul Kulka (Cambridge, MA / München)

18:00 Keynote / Wykład wprowadzający
Moderation / Prowadzenie: Miloš Řezník (Warszawa)

Karin Friedrich (Aberdeen) – Zwischen Republik und Dynastie. Adelswelten und adelige Identitäten zwischen Preußen Königlichen Anteils und Herzogtum Preußen, 1569–1772 / Między Rzeczpospolitą a dynastią. Świat i tożsamość szlachty w Prusach Królewskich i Książęcych w latach

1569–1772

Empfang / Poczęstunek

Freitag / Piątek, 27.3.2020

10:00 – 11:00
Kirchenraum und Konfession / Kościoły i konfesje
Moderation / Prowadzenie: Dorota Piramidowicz (Warszawa)

Franciszek Skibiński (Toruń) – Fundacje szlacheckie w kościołach Torunia i innych miast pruskich w XVII i XVIII w. w kontekście religijnym, społecznym i politycznym. Zarys problematyki / Adelige Stiftungen des 17. und 18. Jh. in Kirchen Thorns und anderen preußischen Städten im Kontext von Religion, Gesellschaft und Politik. Ein Problemaufriss

Piotr Birecki (Toruń) – Wnętrze kościoła ewangelickiego jako wyraz konserwatyzmu społecznego szlachty w Prusach Książęcych / Der Innenraum evangelischer Kirchen als Ausdruck gesellschaftlichen Konservatismus im Herzogtum Preußen

11:00-11:15 Kaffeepause / Przerwa

11:15 – 12:15
Kult und Liturgie / Kult i liturgia
Moderation / Prowadzenie: Agnieszka Gąsior (Leipzig)

Michał F. Woźniak (Toruń) – Fundacje duchowieństwa katolickiego w Prusach Królewskich w zakresie sprzętów liturgicznych / Stiftungen der katholischen Geistlichkeit im Königlichen Preußen im Bereich der liturgischen Ausstattung

Sabine Jagodzinski (Warszawa) – Heiligenverehrung des katholischen Adels im Königlichen Preußen. Zu Schnittmengen regionaler und überregionaler Identitäten / Kult świętych wśród szlachty katolickiej w Prusach Królewskich. O nakładaniu się tożsamości regionalnych i ponadregionalnych

12:15 – 13:30 Mittagspause / Przerwa obiadowa

13:30 – 14:30
Bildnis und Symbol / Obrazy i symbole
Moderation / Prowadzenie: Magdalena Górska (Warszawa)

Rahul Kulka (Cambridge, MA / München) – Die Stemmata genealogica des Königsberger Hofmalers Johann Hennenberger. Heraldik und Genealogie als Medien adeliger Repräsentation um 1600 / Stemmata genealogica królewieckiego malarza nadwornego Johanna Hennenbergera: Heraldyka i genealogia jako środki reprezentacji szlachty na przełomie XVI i XVII w.

Agnieszka Gąsior (Leipzig): Geprägte Identität. Medaillenkunst und die Elitennetzwerke des frühen 17. Jahrhunderts / Tłoczenie tożsamości. Medalierstwo i sieci kontaktów elit we wczesnym XVII w.

14:30 – 14:45 Kaffeepause / Przerwa kawowa

14:45 – 15:45
Residenzen und Landgüter / Rezydencje i majątki
Moderation / Prowadzenie: Konrad Morawski (Warszawa)

Anna Oleńska (Warszawa) – Wersal w sercu Rzeczypospolitej. Strategie reprezentacji i struktura przedsięwzięć artystycznych Jana Klemensa Branickiego (1689–1771) / Versailles im Herzen der Rzeczpospolita. Repräsentationsstrategien und Struktur der künstlerischen Vorhaben Jan Klemens Branickis (1689–1771)

Wulf D. Wagner (Palermo) – Ein Handbuch ostpreußischer Güter als Quellengrundlage weiterer Forschungen / Przewodnik po majątkach Prus Wschodnich jako źródło do dalszych badań naukowych

16:00 – 16:45
Abschlussdiskussion und Forschungsperspektiven / Dyskusja końcowa i perspektywy dalszych badań
Moderation / Prowadzenie: Piotr Korduba (Poznań)

18:30
Möglichkeit zum gemeinsamen Abendessen in einem Restaurant in der Nähe des DHI (Selbstzahler) / Możliwość wspólnej kolacji w restauracji blisko NIH (na własny koszt)

Die Beiträge und Diskussionen werden simultan ins Polnische bzw. Deutsche übersetzt.
Wystąpienia oraz dyskusje będą tłumaczone symultanicznie na język polski i niemiecki.

Anmeldungen zum Workshop werden bis zum 16. März 2020 erbeten an: dhi@dhi.waw.pl /
Prosimy o potwierdzenie uczestnictwa w warsztatach do 16 marca 2020. E-Mail: dhi@dhi.waw.pl

Konzeption und Organisation / Koncepcja i organizacja:
Dr. Sabine Jagodzinski (DHI Warschau)
Rahul Kulka, Ph.D. Candidate (Harvard University / ZI München)

Kontakt:
Deutsches Historisches Institut /
Niemiecki Instytut Historyczny
Pałac Karnickich
Aleje Ujazdowskie 39
00-540 Warszawa
Telefon: (+48-22) 525 83 00
Fax: (+48-22) 525 83 37
E-Mail: dhi@dhi.waw.pl
www.dhi.waw.pl

Quellennachweis:
CONF: Adel ohne Grenzen? // Szlachta bez granic? (Warschau, 26-27 Mar 20). In: ArtHist.net, 10.02.2020. Letzter Zugriff 09.11.2026. <https://arthist.net/archive/22601>.